

Gjenstand for en fælleds Overveielse og Beslutning i Hans Majestæt Kongens Raad. Det er mig utroligt, at dette kan være Tilfældet; thi den Mand, som staaer i Spidsen for det nærværende Ministerium, stod ogsaa i Spidsen for Ministeriet, da den daværende Indenrigsminister netop med Ordene „paa Regjeringens Begne“, og med en stærk Betoning af disse Ord, udtalte Anskuelser, som jeg ikke vel formaaer at forene med de Vittringer, vi nu have hørt af den ærede Minister; men dette gjælder ikke blot om Førsteministeren, om den Mand, som constitutionelt er og skal være Sjælen i Ministeriet, men mange af Ministeriets nærværende Medlemmer sade, som bekendt, ogsaa dengang i Ministeriet, og det forekommer hartad utroligt, om Ministeriet i det Hele taget skulde i en Principqvæstion som denne, i en Dvæstion, i hvis Løsning hele Landets politiske og materielle Udvikling for en ikke ringe Grad hviler, en Dvæstion, af hvis retfærdige Løsning det for en ikke ringe Deel vil afhænge, om vort Land skal staae enigt og sluttet med den Styrke, som ønskelig er, under vore iøvrigt saa vanskelige Forhold, — om, siger jeg, Ministeriet i det Hele skulde med Hensyn til en saadan Dvæstion have forandret sin Anskuelse, skulde ikke blot være blevet staaende stille, men være gaaet tilbage til det lige Modsatte. Jeg vil saa nødigt troe dette, at jeg ikke har kunnet undlade at rette denne udtryffelige og indstændige Opfordring til Ministeren.

Den ærede Indenrigsminister har lagt særdeles Vægt paa den store og gode Virkning, vi kunne vente os af Frivilligheden. Denne Henvisning er imødegaaet saa ofte, at jeg ikke her skal dvæle derved; men naar den ærede Minister kommer med en statistisk Dplysning, ved hvilken han naturligviis mener at kunne legitimere den overveielende Sandsynlighed for den store og gode Virkning af at overlade denne Sag til Frivilligheden, da maa jeg tilstaae, at jeg troer, at saadanne statistiske Dplysninger ere lidet veiledende og aldeles Intet bevise. Jeg vil i dette Dieblik, da det ikke foreligger trykt, indskrænke mig til at gjøre opmærksom paa, at den ærede Minister sagde: Frivilligheden har virkelig en gan-

ffe god Fremgang; fra Foraaret 1850 til Udgangen af August 1851 er der solgt ialt 3365 Tdr. Hartkorn, dannet af 650 Fæstegaarde og 859 Huse. Den ærede Rigsdagsmand for Nabovalgkredsen, som sidder foran mig, (Tscherning) har allerede gjort opmærksom paa, at denne Dplysning Intet siger, saalænge den ikke er ledsaget af Dplysning om, i hvad Forhold dette Hartkorn staaer til alt det Fæstehartkorn, hvorom der her er Tale. Seer man nu hen til, at der blot for Gaardenes Vedkommende, med Hensyn til Husene har jeg ikke i dette Dieblik den fornødne Dplysning, endnu efter de Optegnelser, man har, er 113,895 Tdr. Hartkorn, som er Fæstegods, saa vil man see, at, uagtet den gladelige Fremgang, den ærede Minister seer deri, at der i 1850 og over Halvdelen af 1851 er solgt 3,365 Tdr. Hartkorn, vil der dog kunne gaae et Par Mennefsaldere hen, førend Afløsningen vil være fuldbyrdet. Men det er ikke saa langt et Tidsrum, Statens politiske og materielle Vel kan taale at denne Reform udskydes. Det er derhos umistkændeligt, at jo længere denne Reform udskydes, desto større ikke blot Misstemning, men jeg vil sige det lige frem, desto større Udsugelse udsættes Fæsterne for, og ville nødvendigviis de fleste af de nærværende Fæstere komme til at lide under. Jeg kan ikke finde det uforklarligt, at mange Godseiere paa en Tid som denne, hvor Forholdet omtvistes med saa megen Lidensfæbelighed, med saa megen Alvor, med saa megen Bestemthed, komme bort fra dette Synspunkt, som Godseierne egentlig aldrig burde tabe af Sigte, det nemlig, at Fæstevæsenet paa lægger dem patriarchalske Pligter; men dette Synspunkt tabes mere og mere af Sigte, og det vil efterhaanden, det viser Erfaringen paa mange Steder, svinde, det vil svinde hen i den Grad, at hvad der i hundrede Aar har været vor Lovgivning af stor Vigtighed, nemlig at holde Bondefamilierne ved Fædrenegaardene, ikke længer vil blive tagtaget. Det er derhos, efter min Overbeviisning, lige umistkændeligt, at dersom Lovgivningen ikke ret snart træder tvingende til, vil alt hvad den nærværende Fæstebonde-Generation har opdrevet, og alt hvad den kan opdrive paa en for dem høist